

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. Висвітлено деякі методологічні підходи до вимірювання результативності інвестиційного забезпечення процесів функціонування та розвитку підприємств за допомогою моделювання. SEE-аналіз процесів функціонування складних систем представлено як аналіз дієвості цих процесів на платформі моделей Поліщук (Буреннікової)-Ярмоленка і показників масштабності, ефективності та результативності підпроцесів зазначених процесів. Підкреслено, що запропоновані підходи можна використати для аналізу інвестиційного забезпечення процесів функціонування підприємств з метою прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, управління, системи, дієвість, SEE-аналіз, результативність.

EFFICIENCY OF INVESTMENT SUPPORT: APPROACHES TO MEASUREMENT

Abstract. Some methodological approaches to measuring the effectiveness of investment support of the processes of functioning and development of enterprises through modeling are highlighted. SEE-analysis of the processes of functioning of complex systems is presented as an analysis of the effectiveness of these processes on the platform of models Polishchuk (Burennikova) -Yarmolenko and indicators of scale, efficiency and effectiveness of subprocesses of these processes. It is emphasized that the proposed approaches can be used to analyze the investment support of business processes in order to make scientifically sound management decisions.

Keywords: investment support, management, systems, efficiency, SEE-analysis, efficiency.

Результативному функціонуванню та розвитку економіки як системи певного ієрархічного рівня сприятимуть інноваційні підходи до розв'язання задач стосовно вибору раціональних управлінських рішень щодо інвестиційного забезпечення діяльності підприємств в умовах конкуренції. Проблема підвищення економічної ефективності інвестицій стала науковим доробком вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких Г. Александер, І. Бланк, Дж. Бейлі, М. Джонк, Т. Майорова, О. Мертенс, А. Пересада, Д. Росс, Ю. Хвесик, У. Шарп, Ф. М. Шерер та ін.

Інвестиційним забезпеченням дієвого функціонування підприємств вважатимемо сукупність ресурсів матеріального, технічного, технологічного, економічного, соціального, інформаційного, інституційного тощо характеру, спрямованих на розвиток виробництва з метою отримання прибутку; ним є також низка цілей, факторів, функцій, умов, принципів, заходів та методів, необхідних для дієвого функціонування підприємств як складних систем, у яких витрати цих ресурсів втілюють себе в оптимальних доходах, що націлює на виявлення резервів та ризиків економічного зростання. Обсяг, структура та динаміка змін ресурсів оцінюються за допомогою статистичних спостережень, кореляційно-регресійного аналізу і т.п. Умови інвестиційного забезпечення вивчаються за допомогою, наприклад, економіко-математичних методів, методики FORSITE, методів експертних оцінок тощо. Заходи реалізуються шляхом застосування порівняльного аналізу, SWOT-аналізу, SEE-аналізу тощо.

Сучасні наукові джерела містять інформацію стосовно методики дослідження певних аспектів дієвості процесів функціонування та розвитку складних динамічних керованих систем різноманітних типів і рівнів (як спроможності систем давати результат) з метою управління ними. Зазначене вказує на необхідність удосконалювання методології дослідження дієвості відповідних процесів, оскільки процеси функціонування та розвитку системи розглядаються як сукупності підпроцесів. Стає очевидною необхідність розробки методології дослідження дієвості інвестиційного забезпечення процесів функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (у тому числі підприємств) як складних систем. Дослідження дієвості процесу за традиційною схемою засновують, як правило, на ефективності як на понятті, ідентичному результативності [1; 4 та ін.]. Існують й інші міркування щодо цього [3; 5; 8 та ін.]. Дослідження дієвості (force) процесу авторами [2; 6; 7 та ін.] протягом понад 20

років довели, що категорія результативності (efficiency) будь-якого процесу за кінцевими наслідками потребує розглядання одночасно як з кількісної сторони, у вигляді характеристики його масштабного продукту, так і з якісної, з урахуванням ефективності (effectiveness). Мають розглядатися й відповідні їм показники як індикатори процесу, у тому числі, процесу інвестиційного забезпечення. Невирішеною частиною проблеми є вдосконалення методики дослідження дієвості інвестиційного забезпечення процесів функціонування та розвитку підприємств для виявлення оптимальних варіантів дій щодо управління цими процесами на основі складових результативності. При дослідженні доцільним є використання авторських моделей Поліщук (Буреннікової)-Ярмоленка складових частин результативності будь-якого економічного процесу та відповідних показників як індикаторів дієвості процесу [детальніше – див. в 6; 7 та ін.]. Упорядкування отриманих масивів числових даних стосовно інвестиційного забезпечення діяльності підприємств дозволяє проранжувати їх за рівнями показників складових результативності для оцінювання їх діяльності з метою прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень [детальніше результати - див. 9].

Діалектичне розуміння функціонування та розвитку підприємств як складних систем потребує пізнання рушійної сили такого розвитку. Воно слугуватиме підвалинами SEE-аналізу цих систем, на якому ґрунтується відповідне SEE-управління ними [2]. Потребують розглядання окремі підпроцеси виробничої діяльності підприємств, наприклад, підпроцес інвестиційного забезпечення у форматі процесу формування валового доходу підприємств як підпроцесу його виробничої діяльності. Створення надійної і керованої системи залучення інвестиційних ресурсів у виробничу діяльність підприємств забезпечує зростання економіки цих підприємств та країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Большой экономический словарь/авт.-сост. А. Б. Борисов. М.: Книжный мир, 2007. 860 с.
2. Буреннікова Н. В., SEE-управління на базі складових результативності як засіб підвищення дієвості процесу функціонування складних систем: сутність, методологія Н.В. Буреннікова, В. О. Ярмоленко // Бізнес Інформ. 2016. № 1. С. 145-152. URL: [https://www.businessinform.net/export_pdf/business-business-inform-2016-1_0-pages-145_152%20\(31\).pdf](https://www.businessinform.net/export_pdf/business-business-inform-2016-1_0-pages-145_152%20(31).pdf)
3. Климаш Н. І. Науково-теоретичні аспекти сутності понять «ефективність» та «результативність». Наукові праці НУХТ. 2009. № 28 С. 124-125.
4. Мочерний С. В. Економічна теорія. Київ: Академія (Альма-матер), 2003. 656 с.
5. Олексюк О. І. Економіка результативності: монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 362 с.
6. Поліщук (Буреннікова) Н. В. Функціонування економічних систем: моделі складових результативності: монографія. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2010. 396 с.
7. Поліщук (Буреннікова) Н. В., Генезис авторських підходів до розв'язання проблеми оцінювання дієвості функціонування складних систем за допомогою складових результативності / Н.В. Поліщук, В. О. Ярмоленко // Економіка ХХІ сторіччя: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія/за заг. ред. Г. О. Дорошенко, М.С. Пашкевич. Дніпропетровськ: НГУ, 2014. С. 359-369.
8. Тесленок І. М., Михайлова О. В., Богаченко О. П. Сучасні підходи до визначення результативності управління підприємством. Економічний вісник Донбасу. 2012. № 1 (27). С. 208-212.
9. Буреннікова Н. В. Аспекти результативності інвестиційного забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств / Н.В. Буреннікова, В.О. Ярмоленко, Т.П. Гринчук // Бізнес Інформ № 1. 2017. С. 108-115. URL: [https://www.businessinform.net/export_pdf/business-inform-2017-1_0-pages-108_115%20\(12\).pdf](https://www.businessinform.net/export_pdf/business-inform-2017-1_0-pages-108_115%20(12).pdf).

Буреннікова Наталія Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, Вінниця, Україна, e-mail: n.burennikova@ukr.net

Burennikova Nataliia V. – Doctor. Econ. Sc., Professor, Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail:n.burennikova@ukr.net

Лесько Олександр Йосипович – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, Вінниця, Україна, e-mail: lesko@vntu.edu.ua

Lesko Oleksandr Y. - Candidate Econ. Sc., Professor, Head of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: lesko@vntu.edu.ua